C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.1r-568/25 Judecătoria Bălți, sediul Central

Judecător Alexandru Roșca

D E C I Z I E
În numele Legii

30 septembrie 2025 mun. Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord

Având în componenţa sa:
Preşedintele completului de judecată, judecător Ion Talpa
Judecătorii Ecaterina Arseni, Cristina Prisacari

a judecat în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul procurorului în Procuratura mun. Bălți, Cojocari Dumitru declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Central din 30 mai 2025, pe cauza penală de învinuire a lui:

Supilnic Andrei, născut la *****, I*****, mun. Bălți str. *****, angajat în cîmpul muncii concubinaj, nesupus militar, anterior judecat,

în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (1) Cod penal al RM;

Cauza s-a aflat în procedură de examinare:
Instanța de fond: 02.12.2024-30.05.2025;
Instanța de recurs: 27.06.2025-30.09.2025.

După expunerea esenţei cauzei de către judecătorul raportor, Colegiul penal, -

C O N S T A T Ă:

Prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Central din 30 mai 2025 s-a încetat procesul penal de învinuire a lui Supilnic Andrei, în comiterea infracţiunii

prevăzute de art.186 alin.(1) Cod penal, în baza art. 109 Cod penal, din motivul împăcării părţilor.

Corpurile delicte: - un telefon mobil de model „Oppo A15”, restituit proprietarului Alexandru Costin al lăsa în posesia ultimului.

Măsura preventivă - obligarea de a nu părăsi țara aplicată în privința inculpatului Supilnic Andrei prin Ordonanța Procuraturii mun.Bălți din data de 18.11.2024, a expirat de drept.

Pentru a pronunţa sentinţa, prima instanță, *în fapt,* a constatat, că inculpatul ***Supilnic Andrei*** urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzînd urmările lor și dorind survenirea lor, la data 20.10.2024, aproximativ ora 17:00, aflîndu- se în scara blocului situat în mun. Bălți, str. *****, folosindu-se de faptul că nu este observat de nimeni a sustras pe ascuns un telefon mobil de model ”Oppo A15”, de culoare neagră ulterior s-a eschivat de la fața locului, cauzîndu-i lui Costin Alexandru un prejudiciu material în sumă de 3 120,00 lei.

În cadrul acțiunilor de urmărire penală efectuate a fost constatat că de săvârșirea infracțiunii date se face vinovat Supilnic Andrei, care la 19 decembrie 2024 a fost recunoscut bănuit conform art. 186 alin. (1) Cod penal.

În ședință de judecată preliminară, partea vătămată Alexandru Costin și inculpatul Supilnic Andrei au adresat acord privind încetarea procesului penal în privinţa inculpatului Supilnic Andrei conform art.186 alin.(1) Cod penal, în legătură cu împăcarea părţilor, deoarece careva pretenţii în privinţa inculpatului, partea vătămată nu are.

Inculpatul Supilnic Andrei, avocatul Eduard Ceornea și partea vătămată Alexandru Costin au susţinut acordul de împăcare şi au solicitat admiterea acestuia.

Procurorul Cojocar Dumitru, în ședința de judecată, a considerat posibilă încetarea procesului deoarece nu sunt careva impedimente în sensul dat.

Instanţa de judecată, îndeplinind condiţiile prevăzute în alin. (1) art. 350 Cod de procedură penală, a acceptat cererile părții vătămate şi a inculpatului privind încetarea procesului penal, din motiv că inculpatul s-a împăcat cu partea vătămată.

Împotriva sentinței instanței de fond, în termen a declarat recurs procurorul în Procuratura mun. Bălți, Cojocari Dumitru prin care solicită admiterea recursului, casarea sentinței Judecătoriei Bălți sediul central din 30.05.2025 în privința lui Supilnic Andrei, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de fond.

În motivarea recursului, a invocat următoarele argumente:

-potrivit sentinţei din 30.05.2025, pronunţată în privinţa lui Supilnic Andrei, cererile părţilor de încetare a procesului penal au fost examinate în şedinţă preliminară, *fără a intra în fondul cauzei*, fiind dispusă încetarea procesului penal în baza art. 109 Cod penal, astfel instanţa constatând că ”Conform art. 391 alin. (1)

pct. (1) Cod de procedură penală, sentinţa de încetare a procesului penal se adoptă dacă lipseşte plângerea părţii vătămate, plângerea a fost retrasă sau părţile s-au împăcat. Potrivit art. 350 alin. (1) Cod de procedură penală, dacă în şedinţa preliminară s-au constatat temeiurile prevăzute în art. 332, instanţa, prin sentinţă motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. ";

-analizând conţinutul sentinţei de încetare a procesului penal în privinţa lui Supilnic Andrei, partea acuzării consideră că încetarea procesului penal, în legătură cu împăcarea părţilor, în şedinţa preliminară este una neîntemeiată, fiind contrară prevederilor legii penale şi procesul penale a Republicii Moldova, din următoarele considerente:

-potrivit art. 109 alin.(l) Cod Penal, *împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale* pentru infracţiuni uşoare sau mai puţin grave, prevăzute la capitolele II—III, V-VI şi la art.264 alin.(l) din Partea specială, precum şi în cazurile prevăzute de procedura penală, dacă persoana nu are antecedente penale pentru infracţiuni similare comise cu intenţie sau dacă în privinţa ei nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca urmare a împăcării, pentru infracţiuni similare comise cu intenţie în ultimii cinci ani;

-conform art.332 alin.(l) Cod de procedură penală în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5) -9), 285 alin. (2) precum şi în cazurile prevăzute în art.53-60 din Codul penal, instanţa, prin sentinţă motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă;

-conform art.285 alin.(2) Cod de procedură penală- încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute de art.275 pct.4)-9 din prezentul cod precum şi dacă există cel puţin una din cauzele prevăzute la art. 53 din Codul penal sau dacă se constată că:

1) plângerea prealabilă a fost retrasă de către partea vătămată, a fost încheiată tranzacţie în cadrul procesului de mediere sau părţile s-au împăcat - în cazurile în care urmărirea penală poate fi pornită numai în baza plîngerii prealabile sau legea penală permite împăcarea;

-astfel, pornind de la normele enunţate supra, se stabilește cu certitudine că aplicarea art. 1 Cod penal (împăcarea) faţă de inculpat nu constituie temei de reabilitare a persoanei, ca urmare se constată comiterea de către inculpate a faptei imputate fără examinarea cauzei în fond care la rîndul ei este contrară legii;

-potrivit art. 101 alin. (3) Cod de procedură penală prevede că nici o probă nu are valoare dinainte stabilită pentru instanţa de judecată;

-conform art. 103 alin. (2) Cod de procedură penală, recunoaşterea vinovăţiei poate fi pusă la baza învinuirii (implicit şi a condamnării) doar în măsura în care este confirmată de fapte;

-pe de altă parte, art. 384 alin. (4) Cod de procedură penală obligă instanţa de judecată să îşi bazeze sentinţa doar pe probele cercetate în şedinţa de judecată.

Cercetarea probelor, însă, conform legislaţiei actuale, nu poate fi efectuată în şedinţă preliminară, ci doar la etapa cercetării judecătoreşti;

-prin reglementarea în art. 109 CP a momentului pînă cînd poate avea loc împăcarea părţilor, consideră că legiuitorul a avut în vedere că moment final, este atunci când cauza se judecă de către instanţa de fond, când completul s-a retras pentru deliberare cu adoptarea sentinţei respective. Acest înţeles al legii rezultă din construcţia şi plasamentul procedurilor ce le parcurge cauza penală pusă pe rol;

-conform Codului de procedură penală Titlului II, intitulat "JUDECATA", cuprinde capitolele I-VI. Dintre acestea, Capitolul III reglementează judecarea cauzei penale în prima instanţă, procedură, care este descrisă în amănunte în patru secţiuni;

-analizând argumentele instanţei de fond, expuse în motivarea poziţiei de încetare a procesului penal, în privinţa inculpatului Supilnic Andrei, în legătură cu împăcarea părţilor, în şedinţa preliminară, partea acuzării consideră că aceasta contravine prevederilor Codului de procedură penală, instanţa urmând mai întâi să cerceteze probele, care au stat la baza înaintării acuzării, să-i stabilească vinovăţia inculpatului şi numai după aceasta, să se pronunţe asupra ceririlor de împăcare, emiţând o sentinţă de încetarea procesului în temeiul art. 332 şi art. 391 Cod Procedură Penală.

Potrivit art. 447 al.(1) și (2) Cod de Procedură Penală, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.*

Procedura înștiințării legale a participanților la proces în temeiul art. 447 al. (1) art. 447 al. (2) CPP RM a fost executată, cu explicarea participanților dreptului de a depune referință pe marginea recursului declarat.

La cauză, referințe de către participanții la proces nu au fost depuse.

Analizând materialele cauzei penale în raport cu argumentele invocate, verificând legalitatea și temeinicia sentinței în baza materialelor dosarului, Colegiul penal consideră necesar de a admite recursul procurorului în Procuratura mun. Bălți, Cojocari Dumitru Judecătoriei Bălți sediul Central din 30 mai 2025, cu casarea sentinței și remiterea cauzei penale la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată, din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct.1) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs sentințele pronunțate de judecătorii privind infracțiunile ușoare pentru săvârșirea cărora legea prevede în exclusivitate pedeapsa non privativă de libertate.

În virtutea prevederilor art. 448 Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din

dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs. Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. d) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs notează că, temeiurile pentru recursul împotriva hotărârilor judecătorești pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul sunt stabilite exhaustiv conform art. 444 Cod de procedură penală şi urmăresc scopul reparării erorilor de drept comise de instanțele de fond.

În acest sens Colegiul notează că, raţiunea şi finalitatea exercitării căii de atac rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța de grad inferior la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează are un rol preventiv şi unul reparator.

Astfel, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de fond, inclusiv şi să o caseze, atunci când se constată admiterea erorilor de drept de natură să afecteze echitatea desfășurării procesului şi care au avut drept consecință adoptarea unei hotărâri nemotivate.

Din conținutul recursului declarat de acuzatorul de stat rezultă că, acesta este de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de judecată, precum şi cu încadrarea juridică a acțiunilor lui Supilnic Andrei în baza art. 186 alin. (1) Cod penal, însă nu este de acord cu sentința în partea încetării procesului penal din motivul împăcării părților în temeiul art. 109 Cod penal, considerând că în privința lui Supilnic Andrei urmează a fi adoptată o sentință de condamnare în temeiul art. 389 Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal.

La caz, reieșind din limitele recursului înaintat Colegiul penal, verificând legalitatea încetării procesului penal în privința inculpatului Supilnic Andrei, din motivul împăcării părților în temeiul art. 109 Cod penal, constată prezența erorii de drept prevăzute la art. 444 alin. (1) pct. 16) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrile judecătorești pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond în cazurile în care: instanţă a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluţia instanţei.

În fortificarea acestei soluții, Colegiul penal menționează potrivit art. 384 alin. (3) Codul de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Conform art. 385 alin. (1), pct. 1)-4) Codul de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșit de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

La caz, Colegiul penal apreciază că prima instanță în mod pripit a dispus încetarea procesului penal în ședință preliminară din motivul împăcării părților, fără a fi stabilită vinovăția inculpatului în raport cu probele utile, pertinente şi concludente, administrate la faza de urmărire penală care urmau a fi prezentate, cercetate şi examinate nemijlocit în ședința de judecată în cauza dată, cu aprecierea acestora în ansamblu prin prisma prevederilor art. 1, art. 19 şi art.101 Codul de procedură penală.

În acest sens, Colegiul penal evidențiază că potrivit art. 109 Cod penal, **(1)** Împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, prevăzute la capitolele II–III, V–VI şi la art.264 alin.(1) din Partea specială, precum şi în cazurile prevăzute de procedura penală, dacă persoana nu are antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție sau dacă în privința ei nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca urmare a împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii cinci ani. În cazul minorilor, împăcarea părților poate fi aplicată şi pentru infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, prevăzute la capitolul IV din Partea specială, precum şi pentru infracțiuni grave, prevăzute la capitolele II–III şi V–VI din Partea specială. **(2)** Împăcarea este personală şi produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale şi pînă la retragerea completului de judecată pentru deliberare. **(3)** Pentru persoanele lipsite de capacitate de exercițiu, împăcarea se face de reprezentanții lor legali. Cei cu capacitate de exercițiu restrînsă se pot împăca cu încuviințarea persoanelor prevăzute de lege. **(4)** Împăcarea nu se aplică în cazul persoanelor care au săvârşit asupra minorilor infracțiunile prevăzute la art.171–1751, cu excepția infracțiunilor ușoare sau mai puţin grave, dacă acestea au fost săvârşite de către minori, sau în cazul infracțiunilor săvârşite asupra minorilor prevăzute la art.201, 206, 208, 208[1] şi 208.

În continuare, Colegiul penal notează că potrivit prevederilor Codului de procedură penală se întrevăd trei feluri de sentințe, și anume: sentință de condamnare (art.389 CPP), sentință de achitare (art.390 CPP) și sentință de încetare (art.391 CPP).

Astfel, pornind de la prevederile art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)–9), 285 alin. (2), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Conform art. 285 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art.275 pct.4)–9) din prezentul cod, precum şi dacă există cel puțin una din cauzele prevăzute la art.53 din Codul penal sau dacă se constată că: plîngerea prealabilă a fost retrasă de către partea vătămată, a fost încheiată o tranzacție în cadrul procesului de mediere

sau părțile s-au împăcat – în cazurile în care urmărirea penală poate fi pornită numai în baza plîngerii prealabile sau legea penală permite împăcarea.

Totodată, potrivit prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă lipsește plîngerea părţii vătămate, plîngerea a fost retrasă sau părțile s-au împăcat.

Din consecutivitatea enunțată rezultă cert că, *împăcarea părților constituie temei de încetare a procesului penal, dar nu este un temei de reabilitare, iar instanțele de fond în acest context urmează să constate existența infracțiunii și vinovăția inculpatului în săvârșirea acesteia, iar ulterior să dispună încetarea procesului penal prin prisma dispozițiilor art. 391 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală*.

Așadar, Colegiul penal reiterează că, soluția de încetare a procesului penal, în privința inculpatului Supilnic Andrei, în legătură cu împăcarea părților, în ședința preliminară, contravine prevederilor Codului de procedură penală, instanța urmând să cerceteze probele, care au stat la baza înaintării acuzării, să-i stabilească vinovăția inculpatului şi numai după aceasta, în procedura de examinare a cauzei aleasă de părți să dispună asupra hotărârii pe caz.

În subsidiar, urmează a fi notat faptul că prin recursul declarat de către procuror se contestă o sentință de încetare, *în acest sens fiind imperativă audierea inculpatului și a martorilor, cercetarea probelor și întocmirea procesului-verbal al ședinței de judecată în conformitate cu prevederile art. 336 Codul procedură penală*, acțiuni care nu pot fi întreprinse la judecarea recursului, respectiv, instanța de recurs nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare, bazându-se exclusiv pe lucrările primei instanțe, nefiind cercetate în modul stabilit în ședința de judecată, în temeiul cărora instanța de fond a dispus încetarea procesului penal în privința inculpatului pe motivul împăcării părților.

În ordinea de idei reliefată, Colegiul penal statuează că eroarea admisă de către instanța de judecată nu poate fi reparată de către instanța de recurs în prezenta procedură, or, potrivit art. 449 alin. (1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: admite recursul, casând hotărîrea, parţial sau integral, şi ia una din următoarele soluții: rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, ***dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului***.

Suplimentar, este necesar a face mențiune asupra încălcării dreptului inculpatului la un recurs efectiv în situația amintită, fiind lipsit de posibilitatea exercitării unei căi de atac prevăzute în condițiile legii.

Dispozițiile prevăzute de art.6 şi art.13 din Convenție rezervă inculpatului dreptul la un proces echitabil şi dreptul la un recurs efectiv, care dau expresie unei idei generale, potrivit căreia o protecție eficace a drepturilor omului nu poate fi realizată prin simpla consacrare a unor drepturi substanțiale, ci este necesar ca

aceste drepturi să fie însoțite de garanții fundamentale de ordin procedural, care să asigure mecanismele corespunzătoare de punere în valoare.

Subsidiar, în susținerea celor expuse mai sus, Colegiul penal face trimitere la pct.12 al Hotărârii explicative a Plenului Curții Supreme de Justiție din 09.06.2014 cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, unde Curtea a reținut următoarele: „*Articolul 13 din Convenţia Europeană stabileşte că orice persoană ale cărei drepturi şi libertăţi recunoscute de Convenţie au fost încălcate are dreptul să se adreseze efectiv unei instituţii naţionale, chiar şi atunci cînd încălcarea s-ar datora unor persoane care au acţionat în exercitarea atribuţiilor lor oficiale. Termenul „recurs efectiv", în sensul acestui articol, urmează a fi privit nu ca o cale de atac instituită prin lege, ci ca un remediu real instituit la nivel naţional, conform căruia o persoană considerată victimă a unei violări ale drepturilor sale prevăzute de Convenţie poate ataca în faţa instanţelor judecătoreşti pretinsa violare”.*

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate supra comise de către instanța de fond constituie erori de drept prescrise în art. 444 alin. (1) pct. 16) Cod de procedură penală şi care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului declarat de procuror, casarea sentinței Judecătoriei Bălți, sediul Central din 30 mai 2025 şi dispunerea rejudecării cauzei în instanța de fond, în alt complet de judecată.

La o nouă examinare instanța de fond urmează să țină cont de cele enunțate mai sus și să emită o sentință legală, întemeiată și motivată în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Conducîndu-se de art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. d) Cod de Procedură Penală, Colegiul penal al Curţii de Apel Nord,

D E C I D E:

Recursul procurorului în Procuratura mun. Bălți, Cojocari Dumitru declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Central din 30 mai 2025, pe cauza penală de învinuire a lui **Supilnic Andrei**, în baza art.186 alin. (1) Cod penal RM, se admite, cu casarea totală a sentinței, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă şi susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul pronunţării ei.

Preşedinte de complet, judecător Ion Talpa

Judecătorii Ecaterina Arseni

Cristina Prisacari